

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ БЕРУ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ**

**Абылай Хан атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР ЖӘНЕ
ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ УНИВЕРСИТЕТІ**

«Бекітемін»

**ҚазХК және ӘТУ оқу ісі жөніндегі
проректоры, пед.ғ.д., профессор
Чакликова А.Т.
2019 жылдың 26 маусымы**

**8D023 Тіл және әдебиет
8D02302 Шетел филологиясы
дайындау бағыты бойынша докторантураға
қабылдау емтиханын тапсыруға арналған
БАҒДАРЛАМА**

Алматы – 2019

АЛҒЫСӨЗ

Емтихан мақсаты – білім және дағдылардың деңгейін, ойын анық жеткізе алу, дәлелдей алу білігін анықтау, сонымен қатар, «8D023 Тіл және әдебиет» «8D02302 Шетел филологиясы» дайындау бағыты бойынша докторантураға бойынша білім алып, «PhD докторы» ғылыми дәрежесін алуға қажетті біліктілік даярлығын және практикалық тапсырмаларды шеше алу қабілетін айқындау.

Емтихан жүргізу тәртібі. «8D02302 Шетел филологиясы» дайындау бағыты бойынша докторантураға қабылдау емтиханы. Бұл бағдарламаның келесі мәселелер шеңберін қамтиды: герман, роман және шығыс тілдері лингвистикалық, лингво-типологиялық, лингвомәдениеттану тұрғыларынан қарастырылады:

1. Шет тілді білім берудің заманауи мәдениаралық-коммуникативті теориясына негізделген филологиялық ғылымдар даумының жағдайы және үрдістері.
2. 20-21 ғасырдағы лингвистиканың негізгі бағыттары. Лингвистикалық типология.
3. Герман, роман және шығыс тілдерінің жалпы типологиялық белгілері және олардың жүйелік-құрылымдық ерекшеліктері.

Сұрақтар тақырыптарының ішіне заманауи филология ғылымының негізгі ұғымдары мен терминдері, шет тілді білім берудің когнитивті лингвомәдениеттану әдістемесі аясында шетел филологиясының теориясы мен тәжірибесін жетілдіру және дамыту мәселелері мен келешегі, оны зерттеудің әдістері мен тәсілдері кірді.

Аталмыш мамандық бойынша докторантураға қабылдау емтихан билеттерін құрастыру негізі – «Жалпы тіл білімі», «Салыстырмалы-тарихи типологиялық тіл білімі», «Салғастырмалы типологиялық тіл білімі», «Шетел әдебиеті» курстар бағдарламалары, герман, роман және шығыс тілдеріне байланысты теория және тәжірибе.

Қабылдау сынақтары:

- емтихан сұрақтарына ауызша жауап беру – 50%;
- зерттеу жобасын қорғау – 40%.
- мотивациялық эссе – 10 %;

Емтихан тапсыру түрлері – аралас, ауызша, жазбаша.

Емтихан 3 сұрақтан тұрады::

- 1 сұрақ – теориялық;
- 2 сұрақ – теориялық;
- 3 сұрақ – болжанып отырған докторлық диссертацияның зерттеу жобасы.

1. Емтихан сұрақтарына ауызша жауап беруді бағалаудың критерийлері мен параметрлері (мақсат 60 балл):

1. Сұрақты толық баяндау 0-10 балл
2. Сұрақтың мазмұнын терең түсіну (талдай алу және қорыта алу) 0-15 балл

3. Логикалық құрастыру және жауапты дәйектей алу, терминологиялық нақтылық 0-15 балл

4. Әдістемелік категорияларды білу және анықтамалардың нақтылығы 0-10 балл

5. Үздік және жеке педагогикалық тәжірибеге сүйену. 0-10 балл

2. Болжанып отырған докторлық диссертация жобасын қорғауды бағалаудың критерийлері мен параметрлері (мақсат 40 балл);

Зерттеу жобасы оқуға түсушінің таңдауына қарай қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде құрастырылады.

Көлемі 7 беттен аспайтын, А4 в Word форматында, бір интервал.

Зерттеу жобасы құрылымының үлгісі:

- Тақырыптың өзектілігі
- Зерттеудің объектісі
- Зерттеудің пәні
- Зерттеудің мақсаты
- Зерттеудің міндеттері
- Тақырыптың зерттелу дәрежесі
- Зерттеудің материалдары
- Зерттеудің теориялық-әдістемелік негізі
- Зерттеудің әдістері мен тәсілдері
- Зерттеудің ғылыми жаңалығы
- Зерттеудің теориялық маңыздылығы
- Жұмыстың құрылымы мен жоспары
- Әдебиеттер

Зерттеу жобасын бағалау мыналардан тұрады:

құрылымға талаптар негізінде жобаны бағалау, оқуға қабылданушының жобаны қорғау барысында берген жауаптарын бағалау;

3. Мотивациялық эссе бағалау критерийлері мен параметрлері (мақсат 10 балл)

Мотивациялық эссе оқуға қабылданушының таңдауы бойынша қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде құрастырылады;

Көлемі 2 беттен көп емес, А4 в Word форматында, бір интервал.

мотивациялық эсседе келесі сұрақтарға жауаптар табылуы тиіс:

Сіз неге дәл осы оқу орнын таңдадыңыз?

- Қалай және неге осы білім беру бағдарламасы Сізге қызық болды (мамандану)?

- Бұл қызығушылықты Сіз қалай жариялай аласыз?

- Сіз қандай карьералық перспективаларды қарастырасыз? Сіз қандай курстар /пәндерді оқытқыңыз келеді?

- Сіз қандай дағдыларды және жеке персоналдық сапаларды меңгергенсіз?

- Сіздің жетістіктеріңіз бен тәжірибеңіз қандай? Сіз таңдаған мамандықты дамытуға Сіздің жеке қосқан үлесіңіз?

- Өмірдегі өзіңіздің жеке басыңыздың күшті жақтарын қалай көрсетесіз?

Өткізілген емтиханның қорытындысы бойынша комиссия қорытынды балл қояды (мақсат 100 балл).

Докторантураға түсушілерге қойылатын талаптар. Үміткерлер терең теориялық және тәжірибелік білімдерін, шетел және отандық лингвистикадағы дәстүрлі және заманауи тәсілдемелерін, Қазақстан Республикасындағы тіл саясаты мен тіл жағдайының концептуалды қағидалары бойынша білімдерін көрсету керек. Сонымен қатар, емтихан тапсырушы филологтың кәсіби іс-әрекеті саласында прагма-кәсіби тапсырмаларды шешуге, біліктілік даярлығын көрсетуге, шет тілі филологы ісінде өз білімін тәжірибеде қолдану дайындығын (маманның біліктілік моделі үлгісінде) назар аудару керек.

Бұл мамандықтың мақсаттары мен міндеттерін ескере отырып, аталмыш бағдарлама докторантураға түсушілердің шетел филологиясының заманауи мәселелерін біртұтас түсінуін анықтауға көңіл бөледі.

Қабылдау емтиханын тапсырғанда, шетел филологиясының мәселелерін теориялық және логикалық жағынан түсінуге, талдай алу қабілетіне, филологиялық білім берудің заманауи бағыттары, тәсілдемелері және технологиялары жөнінде хабардар болуға, мамандықтың метатілін қолданып, қазіргі заманғы филологиялық ғылымның терминологиясын пайдалануға ерекше назар аударады.

**2019-2020 оқу жылына
«8D02302 Шетел филологиясы» дайындау бағыты бойынша
докторантураға түсушілерге арналған
БАҒДАРЛАМА**

I. Лингвистика әдістемесі

Таным адам іс-әрекетінің түрі ретінде, оның ерекшеліктері және басқа адам іс-әрекетінің түрлері арасында алатын орны (түрлендіру және коммуникативті іс-әрекет).

Танымның екі деңгейі: ғылыми таным деңгейі және тәжірибелік деңгей. Ғылым және оның басқа қоғамдық сана салаларына қатынасы: ғылым және дін; ғылым және өнер.

Тіл лингвистикалық зерттеудің объекті ретінде. Тілдің субстанционалды, функционалды және прагматикалық қасиеттері. Ішкі, сыртқы лингвистиканың пәні және оның прагма-функционалды бағыты.

Әдістеменің жалпы (философиялық) және нақты ғылыми ұғымы.

Лингвистикалық зерттеудің принциптері, әдістері және тәсілдері: таным принципі объекті зерттеудің жалпы тәсілдемесі ретінде, әдіс зерттеушінің әрекеттерін қадағалайтын жалпы интеллектуалды таным жоспары ретінде; тәсіл белгілі бір тіл материалдарына зерттеушінің жасайтын нақты әрекеттері.

Лингвистикалық танымның принциптері мен әдістерінің жіктелуі.

II. Ішкі және сыртқы лингвистиканың әдістері мен тәсілдері.

1. Диахрониялық тәсілдеме, тіл білімінің салыстырмалы-тарихи әдісі, ішкі және сыртқы реконструкция тәсілі. "Арғы тіл", "архетип", "этимон" ұғымдары, мотивация мен номинация мәселелері. Тілдердің генетикалық жіктелуі. Тілдің өзгеру заңдары.

2. Синхрониялық тәсілдеме. Идиографиялық әдістер: тікелей құрамдас бөліктер бойынша әдіс. Фонема мен морфеманың ақырғы құрамдас бөлігі ретінде ерекшеліктері. Дистрибутивті талдау және оның негізгі ұғымдары. Трансформациялы әдіс және оның негізгі ұғымдары.

III. Сыртқы лингвистиканың әдістері мен тәсілдері.

1. Психолингвистиканың әдістері мен тәсілдері (бақылау, өзін-өзі бақылау, тестілеу). Тесттерге талаптар (шыншылдық, жарамдылық, нақтылық)

2. Әлеуметтік лингвистиканың әдістері мен тәсілдері: сауалнама, интервью, мұрағат құжаттарымен жұмыс жасау. Зерттеу мақсатына байланысты әлеуметтік лингвистикалық сауалнамаларды құрастыру принциптері. Әлем тілдерінің функционалды жіктелуі.

IV Прагмалингвистиканың әдістері мен тәсілдері.

Прагматика семиотика аспектілерінің бірі ретінде. Мәлімдеме, сөйлеуші және контекст (ситуация) арасындағы қарым-қатынас. Белгінің мағынаға қарым-қатынасы, белгінің басқа белгілерге қарым-қатынасы, белгінің сөйлеу актісінің басқа қатысушыларына қарым-қатынасы. Тілдік фактілерді олардың тікелей қолданысында зерттеу. Прагмалингвистикада зерттелетін негізгі мәселелер – сөйлеу құрылысы және жіктелуі, мәлімдеме интерпретациясы.

V. Лингвистикадағы басқа ғылымдардың әдістері.

1. Олардың көмекшілік сипаты. Лингвистика және әлеуметтану, лингвистика және мәдениеттану, лингвистика және психология. Лингвистика және эксперименттік физика (инструменталды фонетика); лингвистика және математика (лингвостатистика); лингвистика және логика (табиғи тілді логикалық талдау әдістері).

2. Лингвистиканың әдістері мен тәсілдері. Динамикалық және ықтималдық (статистикалық) табиғат заңдарын ескеру. Статистиканың негізгі ұғымдары: ықтималдық, іріктеу, квадратитикалық ауытқу және оны есептеу. Нақтылық деңгейі берілген жағдайда сөйлеу құбылыстарының ықтималдығын анықтау.

VI. 20-21 ғасырлардағы лингвистиканың негізгі бағыттары.

Лингвистикалық зерттеулердің жетекші принциптері. Лингвосемиотикада Ф. де Соссюр ойларын дамыту. Семантика, синтактика және прагматика семиологияның құрамдас бөліктері ретінде. Н.Хомский, Д.Лакофф, Д.Джонсон теориялары. Ван Дейктың лингвистикалық концепциялары.

Структурализмның әртүрлі тармақтары.

Антропоцентризм, функционализм, экспансионизм, экспланаторность – заманауи лингвистикадағы жетекші зерттеу принциптері.

Тілдік бірліктердің мазмұндық жақтарын зерттеудегі семасиологиялық және ономасиологиялық тәсілдемелер.

Зерттеулердің функционалды аспектілеріне қызығушылық. Коммуникативті лингвистика.

Сыртқы лингвистика салаларының қалыптасуы: психоллингвистика, әлеуметтік лингвистика, этнолингвистика, прагматлингвистика, когнитивті лингвистика, контрастивті лингвистика және т.б.

Заманауи Қазақстан лингвистикасының негізгі бағыттары.

VII. Қолданбалы лингвистикалық зерттеу әдістері

1. Іргелі және қолданбалы ғылымдар ұғымдары. Лингвистика және шетел филологиясы. Екітілдік жағдайында сөйлеу іс-әрекетінің нормалары мен түрлері.

2. Тілдік контакт теориясы және әрекеттескен тілдерді диалингвалды талдау.

VIII. Корпусты лингвистика

Ағылшын тілі материалдары негізінде корпусты лингвистиканың қалыптасу тарихы.

Деректі тілдік материалды табудың дәстүрлі әдістері мен амалдары. Компьютерлік лингвистика. Корпусты лингвистика теориялық және қолданбалы аспектілерде.

IX. Заманауи фонетика және фонология.

Фонетика сөйлеудің қалыптасуын зерттейтін ғылым ретінде. Артикуляторлы фонетика, Акустикалық фонетика. Перцептивті фонетика. Фонетика тараулары. Фонетика салалары – әдеби тіл, аймақтық әдеби нұсқалар, диалектілер - географиялық, әлеуметтік.

Фонетика және фонология. Фонетика мен фонология жөнінде әртүрлі лингвисттердің пікірлері. Халықаралық фонетикалық алфавит. Фонемалардың дифференциалды белгілері. Сұрақ тарихы. Фонема және аллофондар. Әлемдік лингвистикада фонетика мен фонология саласында ең соңғы жетістіктер.

X. Сөзжасам.

Тілдегі сөзжасамның классикалық процедуралары – префиксация, суффиксация және сөздерді біріктіру, конверсия, аббревиатура, ономотопея, телескопты сөздер.

XI. Лексикалық семантика

Бұл жерде атауыш сөздер жөнінде әңгіме қозғалады (зат есімдер, етістіктер, сын есімдер, үстеу және т.б.)

Тіл сөздігі – тек қана лексемалардың жиынтығы емес, ол бір-бірімен байланысқан және бір-бірін анықтайтын сөздердің жүйесі. Семантикалық өріс

ұғымы. Лингвистикада семантикалық қатынастың қолданбалы мағынасы. Синтагматикалық және парадигматикалық қатынастар. Синонимия. Антонимия. Меронимия және холонимия. Полисемия. Омонимия.

XII. Синтаксис мәселелері.

Синтаксистік өзгерістерді талдауға диахрониялық және синхрониялық тәсілдемелер. Синтаксистік өзгерістер бойынша соңғы жылдардағы зерттеулер.

Модальдылық, етістік түрлерін, ырықсыз етісті және мәліметтерді қолданудағы инновациялар.

XIII. Мәтін және дискурс

Дискурс және мәтін пәнаралық зерттеу объектілері ретінде.

"Дискурс" және "мәтін" ұғымдарының айырмашылығы және олардың ерекшеліктері. Дискурс пен мәтіннің кешенділік сипаты. Алгоритм ұғымы және оның прагмалингвистикадағы қолданысы.

Дискурстық талдау алгоритмі: Жағдайды сипаттау; коммуниканттардың интенциялары мен стратегияларын анықтау; дискурстың семантикалық байланыстарының сипаты; дискурстың лексикалық-грамматикалық (вербалды) және вербалды емес ерекшеліктері.

Мәтінді талдау алгоритмі: Мәтін делимитациясы; мәтін типін және тақырыбын анықтау; мәтін құрылысы және мәтіндік байланыстардың ерекшеліктері (когезия, кореференция, лексикалық-тақырыптық желілер); мәтіннің прагматикалық табиғатын, автордың сипатталып жатқан шындыққа қатынасын (мәтіннің жеке және функционалды стилі) анықтау.

XIV. Фразеологиялық қор және паремиология

Фразеологиялық бірліктердің анықтамасы және типтері. Фразеологиялық қор және тілдің әлемдік бейнесі.

Фразеологизм екіншілік қалыптасу белгісі ретінде. Фразеологизмнің құрылымдық-семантикалық тұрақтылығы. Тарихи фразеология.

Паремиологияның заманауи мәселелері. Идиомалар, мақалдар және мәтелдер.

XV. Ғалымның жұмыс мәдениеті және қолжазбаларды техникалық жағынан мәнерлеу.

1. Ғалымның тақырып бойынша жұмысының негізгі қадамдары: тақырыпқа ену; сегментация (материал жинау); жүйелеу (зерттеу материалдарын жіктеу) және интерпретация (қорытынды және тұжырымдар, зерттеу келешегін анықтау).

Ғылыми жұмыстың жазбаша орындалуына қойылатын талаптар: кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды, анықтама аппараты. Жол асты және мәтіндік сілтемелердің ерекшеліктері.

**2019-2020 оқу жылына
«8D02302 Шетел филологиясы» дайындау бағыты бойынша
докторантураға түсушілерге арналған
кабылдау емтиханының сұрақтары**

1. Тіл тіршілігінің формалары, мемлекеттік ресми тіл. Тілдік саясат мәселелері
2. Әртүрлі тілдер жүйесіндегі сөзжасам модельдері (зерттелетін тілді ұсыну керек).
3. Заманауи лингвистикада психолінгвистиканың алатын орны және мәні.
4. Әртүрлі тілдер жүйесінде сөздің негізгі фонологиялық белгілері (зерттелетін тіл үлгісінде)
5. Жаңа лингвистикалық парадигманың негізгі бағыттары
6. Морфологиялық категориялар және олардың маңыздылығы.
7. Американдық, еуропалық және ресейлік когнитивистиканың негізгі сипаттары.
8. Концепт когнитивті және лингвомәдениеттану категориясы ретінде
9. Заманауи тіл біліміндегі этнолингвистика және лингвомәдениеттану.
10. Гендерлік лингвистиканың негізгі мәселелері.
11. Заманауи лингвистиканың антропоцентрлік моделі.
12. Тілдің сөздік құрамын байытудың негізгі жолдары.
13. Тіл және оның негізгі функциялары.
14. Сөйлем және оның лингвистикалық талдауы.
15. Заманауи Қазақстан лингвистикасының негізгі бағыттары.
16. Сөз және оның семантикалық құрылысы.
17. Мотивация және номинация мәселелері
18. Сөз, оның валенттілігі, дистрибуциясы.
19. Әлеуметтік лингвистиканың тілдің антропоцентрлік моделдегі орны және мәні.
20. Әртүрлі тілдер жүйесінде сөйлемдердің синтаксистік моделі (зерттелетін тілді ұсыну керек).
21. Сөйлеу актілерінің теориясы
22. Интонация және екпін супraseгментті белгілер ретінде.
23. Прагмалингвистика және оның негізгі мәселелері.
24. Фразеологиядағы лингвистикалық талдаудың әдістері мен тәсілдері.
25. Тілдік белгілердің типтері.
26. Тілдің жүйелік-құрылымдық зерттеуі
27. Тілдік коммуникацияның негізгі ережелері.
28. Вербалды және вербалды емес коммуникация.

29. Әртүрлі тілдер жүйесінде фраза қалыптасудың негізгі типтері мен амалдары (зерттелетін тіл үлгісінде).
30. Заманауи лингвистикадағы Прага лингвистикалық үйірмесінің орны.
31. Заманауи лингвистикадағы семантика, сема және семалық талдау
32. Структурализм және Ф. де Соссюр теориясының негізгі қағидалары.
33. Лингвистикалық салыстырмалылық теориясы.
34. Салыстырмалы-тарихи тіл білімі және оның заманауи зерттеулердегі орны.
35. Дискурсологияның негізгі қағидалары мен мәселелері. Мәтін және дискурс.
36. Лингвомәдениеттанудағы мифтер және мифологиялық бірліктер (мифологемалар, архетиптер, салттар, жоралар).
37. Ван Дейктың және У. Эконың лингвистикалық концепциясындағы дискурс.
38. Паремнология бірліктері лингвомәдениеттанудың пәні ретінде.
39. Мәтіндегі референция және референциалды қатынастар.
40. Белгі және оның тіл жүйесіндегі типтері.
41. Заманауи лингвистиканың әдістемесі (лингвистикалық зерттеулердің әдістері).
42. Когнитивті лингвистиканың негізгі ұғымдары.
43. Арнайы мақсаттағы тілдер.
44. Лингвистикалық семантиканың негізгі категориялары (лексиканың құрылымдық ұйымдастырылуы).
45. Заманауи ғылымда модальдылық категориясы. Тілдік және тілдік емес модальдылық
46. Н.Хомскийдің генеративті грамматикасы және оның теориялық негіздері.
47. Фонетика және фонология және олардың функционалдық айырмашылықтары.
48. В.Гумбольдт лингвистикалық теориясының философиялық-әдістемелік негіздері.
49. Концепт және әлемнің тілдік бейнесі.
50. Функционалды грамматиканың негізгі қағидалары. Функционалды-семантикалық өріс және категориялды ситуацияның негізгі ұғымдары.
51. Теориялық және қолданбалы аспектідегі корпуслық лингвистика.
52. Қазақстандағы салыстырмалы әдебиеттанудың өзекті мәселелері.
53. Ағылшын тілді әдебиеттің негізгі даму тенденциялары
54. Әлем әдебиеті постмодернизмінің әдеби бағыттары.
55. Ағылшын классицизмінің әдебиеті.

56. Әлем жазушыларының шығармалары негізіндегі Батыс пен Шығыс әдеби диалогының ерекшеліктері. Өз көзқарасыңызды дәелдеңіз.
57. Ағылшын тілді әдебиеттегі 20 ғасыр реализімінің өзіндік қырлары.
58. Көркем сөздің мәнерлеу құралдары, жеке әдеби шығарма мысалында.
59. Қайта өрлеу дәуірі әдебиетінің негізгі кезеңдері.
60. Әдебиет өнер түрі ретінде.
61. Шындықты бейнелеудің көркемдік әдістері, мысал келтіріңіз.
62. Әдебиеттегі романтизм.
63. Қайта өрлеу дәуірі әдебиетінің негізгі кезеңдері.
64. Орта ғасыр әдебиетінің негізгі кезеңдері.
65. Ағарту дәуірінің әдебиеті.
66. Орта ғасыр әдебиетінің негізгі жанрлары.
67. Ағарту дәуірі. Гуманизм.
68. Ағарту дәуіріндегі театр. Комедия. Трагедия.
69. 20 ғасырдағы реализімінің өзіндік қырлары
70. Заманауи ағылшын тілді әдебиеттің негізгі даму тенденциялары

Ұсынылатын әдебиет тізімі

1. Қазақстан Республикасының «Білім беру туралы» Заңы – Алматы 1999, (Астана 07.06.99, № 389 – 13 б).
2. Қазақстан республикасының шет тілді білім беруді дамыту концепциясы – Алматы, 2004.
3. Кунанбаева С.С. Стратегические ориентиры высшего иноязычного образования. - Алматы, 2015.
4. Кунанбаева С.С. Теория и практика современного иноязычного образования. – Алматы, 2010.
5. Кунанбаева С.С. Концепция по обеспечению реализации национально-го проекта «Триединство языков» в РК. – Алматы, 2008.
6. Кубрякова Е.С. Номинативный аспект речевой деятельности.- М.: Изд. Либроком, 2016.
7. Кубрякова Е.С. Теория номинации и словообразование.- М.: Изд. Либроком, 2012.
8. Карлинский А.Е. Избранные труды по теории языка и лингводидактике.- Алматы: ОО «ДОИВА», 2007.- 307 с.
9. Карлинский А.Е. Методология и парадигмы современной лингвистики.- Алматы: «ИО Волкова», 2009.- 350 с.
10. Сулейменова Э.Д. Актуальные проблемы казахстанской лингвистики: 1991-2001.- Алматы: Арыс, 2001.- 82 с.
11. Загидуллина А.А. Языковые символы и образы: онтология и функционирование Алматы, 2010, 292 с.
12. Алефиренко Н.Ф. Поэтическая энергия слова. Синергетика языка, сознания и культуры.- М.: Academia, 2002.- 394 с.

13. Арутюнова Н.Д. Образ, метафора, символ в контексте жизни и культуры // Res philologica. Филологические исследования. Памяти акад. Г.В. Степанова М.-Л. 1990.
14. Чурилина Л.Н. Языковая личность в художественном тексте.- М.2015.
15. Арутюнова Н.Д. Язык и мир человека. М.: Языки русской культуры, 1998.- 893 с.
- Арутюнова Н.Д. «Метафора и дискурс //Теория метафоры. М.:1990.- с.136-138.
16. Ахметжанова З.К. Сопоставительное языкознание: казахский и русский языки. Алматы: Альянс, 2005.- 408 с.
17. Сулейменова Э.Д. Макросоциоллингвистика. Алматы, 2015.
18. Загидуллин Р.З. Теоретические и методологические основы переводческого тезауруса: Автореф. дис. ... д-ра филол. наук.- М., 1994.- 46 с.
19. Бабушкин А.П. «Возможные миры» в семантическом пространстве языка.- Воронеж, 2001.- 86 с.
20. Болдырев Н.Н. Когнитивная семантика (курс лекций по английской филологии): Учеб. пособие.- Томбов, 2000.- 124 с.
21. Ухова Л.В. Языковая личность в системе массмедиа.- М., 2014.
22. Ван Дейк Т.А. Язык. Познание. Коммуникация: пер. с англ. В.В. Петрова. М.: Прогресс, 1989.- 282 с.
23. Вежицка А. Язык. Культура. Познание. М.: Русские словари, 1999.- 416 с.
24. Вежицка А. Понимание культур через посредство ключевых слов/ пер. с англ. А.Д.Шмелева.- М.: Языки славянской культуры, 2001.- 288 с.
25. Гумбольдт В. Язык и философия культуры. М.: Прогресс, 1985.- 365 с.
26. Баранов А.Н., Добровольский Д.О. Образная составляющая в семантике идиом. // Вопросы языкознания, 1996 № 1.- С 21-32. Основы фразеологии.-М.2013.
27. Болдырев Н.Н. Когнитивная семантика.-М., 2012.
28. Карасик В.И. Речевая коммуникация: Дискурсивный аспект.- Грани познания. 2013. Т.1 №1 С.29-33
29. Исабеков С.Е. Принципы дополнительности в номинативной системе языка. Алма-Ата: Галым, 1992.- 205 с.
30. Копыленко М.М. Попова З.Д. Очерки по общей фразеологии. Воронеж: ВГУ, 1979.- 149 с.
31. Кубрякова Е.С. О связях когнитивной науки с семиотикой. // Язык и культура: Факты и ценности : к 70-летию Ю.С.Степанова.- М., 2001.- С. 283-291
32. Лакофф Дж. Джонсон М. Метафоры, которыми мы живем.//Теория метафоры. М.: Прогресс, 1990.- С.
33. Лакофф Дж. Женщины, огонь и опасные вещи, Что категории языка говорят нам о мышлении. М.: ЯРК, 2004.- 792 с.
34. Лосев А. Ф. Знак. Символ. Миф. М. 1982.
35. Маковский М.М. Язык-Мир-Культура. Символы жизни и жизнь символов. М.: Из-во русские словари, 1996.-329 с.

36. Степанов Ю.С. Сотворение знака. Очерки о лингвоэстетике и семиотике искусства.- М. 2015.
37. Степанов Ю.С. Язык и метод в современной философии языка. М.: ЯРК, 1998.-779 с.
38. Телия В.Н. Коннотативный аспект семантики единиц. М.:Наука. 1986.- 278 с.
39. Телия В.Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты. М. 1996.- 288 с.
40. Юнг К.Г. Человек и его символы. М.: Серебряные нити, 1998.- 360 с.
41. Якобсон Р. Избранные труды. М.: Прогресс, 1985.- 537 с.
42. Маслова В.А. Лингвокультурология. - М.: Академия, 2007.- 203 с.
43. Карлинский А.Е. Методология и парадигмы современной лингвистики.- Алматы: «ИО Волкова», 2009.- 350 с.
44. Ислам А. Язык в контексте национальной культуры.- Алматы - Астана, 2003.- 220 с.
45. Гиздатов Г.Г. Когнитивные модели в речевой деятельности.- Алматы: «Галым», 1997.- 175 с.
46. Буренина О.Д., Гиздатов Г.Г. Теория медиальности и современная практика.- УМП, Алматы, 2016.
47. Исабеков С.Е. Основы когнитивной лингвистики, Астана 2010, 402 с.
48. Копыленко М.М. Основы этнолингвистики. – Алматы: Ақыл кітабы, 1997.- 178 с.
49. Ахатова Б.А., Желтухина М.Р. Политический дискурс как индикатор языкового сознания.- М. 2014.
50. Roach Peter, Phonetics, OUP, 2001.
51. Carr, Philip, English Phonetics & Phonology. Introduction, 1999.
52. Davenport Mike & S.J. Hahhands, Introducing Phonetics & Phonology, 2005.
53. Stockwell, R. & D. Minkova, English Words history & structure. CUP, 2001.
54. Donna Jo Napoli, Linguistics. An introduction, OUP, 1996.
55. Jackenduff Ray, Foundations of Language, Brain, Meaning, Grammar, Evolution. OUP, 2003.
56. Adger David, Core Syntax, A Minimalist Approach, OUP, 2004.
57. Taylor John, Linguistic Categorization, OUP, 2005.
58. Taylor John, Cognitive Grammar, OUP, 2003.
59. Halliday M.A.K. An introduction to Functional Grammar, 2004.
60. Aarts, Bas, English Syntax and Argumentation, 2001.
61. Aitchinson J. Language Change^ progress or decay, CUP, 1991.
62. Crystal D. Language and the Internet, CUP, 2001.
63. Jackson, H. Lexicology: an introduction, London, 2002.
64. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of English Language, CUP, 1995.
65. Beber D., Johansson S., Leech G., Longman grammar of Spoken and Written English, London, 1999.
66. Aarts Bas, Who, whom, that in two corpora of spoken English// English Today, 1993, No9, pp.19-21
67. Into Plag. Word-formation in English. CUP 2005

68. The verb in Contemporary English, CUP, 1995.
69. Haddleston, R. Introduction to the Grammar of English, CUP, 2000.
68. Fauconnier G., Turner M. Conceptual Integration Networks // Cognitive Science.- 1998.- № 22.- P. 133-187. Disp. sur: <http://www.inform.umd.edu/EdRes/Colleges/ARHU/Depts/English/englfc/MTurner/cin.web/cin.html>.
69. Langacker R.W. Concept, image and symbol: the cognitive basic of grammar.- Berlin, N.Y., 1991.- 180 p.
70. The New Dictionary of Cultural Literacy / E.D. Hirsch, Jr. J.F. Kett, J. Trefi.- Boston-New York, 2002.- 647 c.